

SVENS BIBELOVERSIGT - BREVET TIL HEBRÆERNE

Bogens hvem, hvad, hvor:

Hebræerbrevet blev skrevet for at støtte beken-
dende kristne i at fortsætte efterfølgelsen af Jesus i
perioder med forfølgelse og modstand.

Brevet fremstiller Jesus i al sin himmelske og jordi-
ske herlighed. Det understreger hans fuldkomne og
endegyldige offer for synd og slår derved fast, at det
kun er Jesus, der kan forlige mennesker med Gud.
Fornægter man ham og forkaster man hans offer,
findes der ingen anden frelse.

Forfatter:

Hebræerbrevet har mere form af en nedskrevet
prædiken end et normalt brev (1:1-2; 11:32; 13:18-
25).

Forfatteren skrev ikke sit navn, men var en velkendt
jødekristen med stor autoritet og pastoral følsom-
hed (5:11-12; 6:9-12).

Siden brevet ikke bar en klar apostolsk betegnelse,
var den tidlige kirke usikker på, om det skulle med-
tages i kanon. Men brevets bemærkelsesværdige
værdi, dets tydelige ortodokse indhold og brede an-
erkendelse hos kirkefædrene (Klement af Rom år
95), Klement af Alexandria (190), Jeronimus (380),
Augustin (380), fik de østlige kirker til at tro, at Pau-
lus var forfatteren, hvilket medførte at brevet kom
med i kanon.

Brevets stil, dets ædle klassiske græsk, dets jødisk
teologiske vinkel og mangel på apostolsk påtegning
fik reformatorerne til at betvivle Paulus' forfatter-
skab, men de satte aldrig spørgsmålstegn ved dets
stilling i kanon. Andre seriøse bud på forfatterskab
har været Barnabas (ApG 4:36; 13:1-4, Tertullian år
200) og Apollos (ApG 18:24-28, Luther ca.1540).

Brevet blev enten sendt fra Italien eller skrevet til
italienske jødekristne, muligvis men ikke nødvendig-
vis bosat i Italien (13:24).

Tidspunkt:

År 66-68 e.Kr. Brevet blev sandsynligvis skrevet ef-
ter Neros forfølgelser i Rom (år 64) og helt sikkert
før Jerusalems ødelæggelse (år 70). Det sidste kan
bekræftes ved, at det jødiske tempel stadig var i
funktion (8:3-5; 9:6-9,25; 10:1-4; 13:10-11).

Det var en trængselsperiode for kristne (10:32-34;
13:23), og selvom det ikke havde medført dødsfald
(12:4) i læsernes menighed, var de stærkt fristet til
at søge tilbage til jødedom, hvor de helt kunne
undgå myndighedernes forfølgelse.

Motiv:

Brevet blev skrevet for at formane messianske jøder
til ikke at opgive deres kristne bekendelse (13:22).
Som jøder havde de mulighed for at søge tilbage til
Synagogen, men kun hvis de offentligt forbandede
Jesus (6:6; 10:29).

Forfatteren understregede, at hvis de forkastede Je-
sus ville de også forkaste hans endegyldige frelse,
som Gud igennem hele GT åbenbaring havde forber-
edt dem på (3:12; 7:3; 10:1).

Han opmuntrede dem derfor til, uanset omkostnin-
gerne, at holde fast i deres kristne bekendelse og
overgive sig til Jesus som deres barmhjertige ypper-
stepræst og søge styrke i Bibelens lære og i troshel-
tenes eksempler. Jesus ville hjælpe dem til at fuld-
føre trosløbet mod Guds evige rige (3:1; 12:1-3;
13:13-16,21)

Bogens opbygning:

1:1-2:18 1:1-4	Jesus Guds åbenbaring Guds fuldkomne åbenbaring kom med Jesus.
1:5-2:18	Jesus er større, men var for en tid underlagt englenerne.
3:1-5:10 3:1-6	Jesus den trofaste og barmhjertige ypperstepræst. Jesus, Guds trofaste Søn der langt overgik Moses.
3:7-4:13	Kaldet til disciplenerne om at forblive trofaste.
4:14-5:10	Jesus, en ypperstepræst med med- følelse og omsorg.
5:11-10:39 5:11-6:20	Jesus Guds fuldendte frelser. Kaldet til fortsat vækst i discipel- skab.
7:1-28	Jesus, en bedre ypperstepræst end de levitiske.
8:1-13	Jesus, formidleren af en bedre pagt.
9:1-10	Den gamle pagts svaghed og be- grænsninger.
9:11-28	De åndelige værdier fra Jesu offer og herliggørelse.
10:1-18	Den nye pagts goder.

10:19-39	Kaldet til at holde fast i den nye pagts goder.
11:5-12:13	Tro og kaldet til vedholdende efterfølgelse.
11:1-40	Opmuntring til at mindes Bibelens troshelte.
12: 1-13	Kaldet til vedholdende efterfølgelse.
12:14-13:25	Kaldet til at leve for Guds ære.
12:14-29	Advarsel mod at vende Gud ryggen.
13:1-17	Livsførelse der har Guds velbehag.
13:18-25	Personlige hilsener og bøn.

Bogens indhold:

Kristendom er den eneste vej til Gud.

Brevet blev skrevet i tiden hvor Kristendommens og Jødedommens veje skiltes. Den gamle pagts åbenbaring var endegyldigt blevet overgået af den nye, og derfor advarede forfatteren mod konsekvenserne af at vrage Guds frelse i Jesus Kristus. Samtidig opmuntrede han sine læsere til fortsat at vokse i deres forhold til Jesus, og igennem hans nådes kraft at opnå Guds evige himmelske arv.

I. Indledning.

Forfatteren slog sin hovedkonklusion fast, at Jesus var Guds endegyldige og fuldendte åbenbaring til hele universet i al evighed.

II. Jesus Kristus og engle kan slet ikke sammenlignes.

Jesus er guddommelig mens engle kun er skabninger. Selv da han som menneske nødvendigvis var underlagt englene, forblev Jesus guddommelig. Dette gjorde han for at kunne blive menneskeheds frelser. Israel havde givet agt på Guds lære, formidlet af engle, hvor meget mere skulle de ikke adlyde Guds Søns lære.

III. Jesus, Guds ultimative bekendelsesapostel og ypperstepræst.

Som Guds Søn overgik Jesus både Moses og Josva, for kun ved ham, kunne Guds evige hvile opnås. Forudsætning for at opnå dette var, at disciplene fortsatte i troen, og ikke opgav som Israel havde gjort i ørkenen. At fastholde troen under prøvelser og udfordringer, krævede lydighed mod Guds ord og at finde styrke hos Kristus.

IV. Jesu frelsesværk fuldender og erstatter den gamle pagt.

Forfatteren understregede igen, at der ikke findes frelse udenom Jesus. Hvis man forkaster ham, for-

kaster man også Guds frelse. Selvom forfatteren advarede mod konsekvenserne af frafald, anklagede han ikke læserne for at være faldet fra. I stedet opmuntrede han dem til at fastholde troen på Jesus. Ud fra Skrifterne påviste han, at Jesus er Guds fuldkomne ypperstepræst, der igennem sit stedfortrædende offer, kan give syndere endegyldig forligelse med Gud. Jesus havde opfyldt alt det, som Loven havde krævet og som ingen under den gamle pagt kunne opnå.

Ofringernes gentagelse i jødedommen var en blivende påmindelse om, at den gamle pagt ikke kunne sone tilbedernes skyld. Men GTs ritualer og institutioner var også et billedligt forvarsel om den nye pagts åndelige og evige værdier, som Jesus havde bragt og nu garanterede fra sit sæde på Guds trone. Valgte mennesker at forkaste ham, fandtes der ikke andre muligheder for frelse, men kun udsigt til Guds dom.

Læsernes egne livshistorier vidnede om, at de ikke havde forkastet Jesus og derfor opmuntrede forfatteren dem til, sammen med ham, at fortsætte i troen på Jesus.

V. Opmuntring og inspiration fra Bibelens troshelte.

Forfatteren gik derefter videre og definerede hvad bibelsk tro indebærer. Ud fra GTs troshelte viste han hvad bibelsk tro er og hvordan den virker. Det er en varig tillid til Gud på baggrund af hans indgriben og ord, som udtrykkes igennem troskab.

Igennem tillid til Gud oplevede de enten Guds sejrende indgreb i deres prøvelse eller de fik styrke til at sejre igennem prøvelsen. Deres mål var altid at nå frem til Guds evige rige, og livet på jorden blev alene oplevet som et skridt mod dette mål. Læserne havde udover GT-trosheltes eksempel, nu også Jesus, troens banebryder og fuldender, både som inspirerende forbillede og også som kilde til åndelig styrke.

VI. Formaninger til at vokse i hellighed og leve til Guds ære.

Den kristnes reaktion på prøvelser skal hverken være at blive bitter eller tøvende i troen, men at fortsætte i hengiven efterfølgelse af Jesus. Igennem Kristus havde den kæmpende kirke på jorden adgang til selve Guds nærvær, og kunne tilbede ham sammen med englene og den sejrende kirke i Himlen.

De troende i verden kunne også tilbede Gud med deres liv, ved at vise broderkær-lighed og leve efter hans vilje. Tiden var derfor inde til uforbeholdent at vedkende sig Kristus og med ære bære de omkostninger, som troskab overfor ham måtte byde. Igenem bøn, Guds nåde og fælles opmuntring kunne de sammen fortsætte med at leve til Guds velbehag.

Bogens temaer:

Hebræerbrevet er en systematisk beskrivelse af Jesu person og virke, under-bygget igennem GT skrifter. Brevet fremlægger den kristne tro som Guds fuldkomne åbenbaring og advarer på det kraftigste mod at fravælge det. I stedet kalder brevet til vedholdende hengivenhed til Jesus.

Fordi Jesus er Gud er han den endegyldige og fuldstændige åbenbaring om hvem Gud er og hvad hans vilje er for mennesker (1:1-4).

Denne åbenbaring overgår alle andre og kan ikke selv overgås af noget. Jesus blev indsat som den nye ypperstepræst for at forlige mennesker med Gud (5:1-10; 7:26-28).

Dette skete ved hans stedfortrædende offer for synd på deres vegne, en gang for alle (9:11-14; 10:14; 12:23).

Derved har han indført den længe ventede nye pagt hvorved mennesker kan lære Gud personligt at kende, opleve syndernes forladelse og få en ny indstilling, som gør, at de ønsker at følge Guds vilje (8:6-13).

Igenem den nye pagt har de troende også fået direkte adgang til Guds himmelske helligdom, som en forsmag på det evige liv (12:22-24).

Mennesker bør derfor tage imod Jesu Kristi frelsende gerning og følge ham (3:1; 4:14-16; 12:1-3), for der findes ikke, andre måder at forlige sig med Gud på (10:26).

Endelig er Jesu menneskelighed (4:15; 5:7-9) det fuldkomne forbillede for enhver, der ønsker at leve efter Guds velbehag.

På baggrund af GT skrifter tilbageviste forfatteren enhver anfægtelse af, at det kristne liv med Gud var ringere end jødedommens storslåede religiøse institutioner og ritualer. Det modsatte var tilfældet. GT jødisk tro var ikke længere god nok for troende, efter at Jesus havde indført den fuldkomne vej til Gud.

Hebræerbrevet understregede med stærke advarsler (2:1-4; 3:7-4:13; 5:11-6:12; 10:19-39; 12:14-29), at en frelsende tro samtidig også er en vedholdende tro (3:14; 6:11; 10:35-39).

Der findes tre hovedtolkninger vedrørende frafaldet som beskrives i brevet:

1. Den første er, at det er muligt for genfødte kristne at miste deres frelse. Bibelens meget klare ord om Guds udvælgelse, bevarelse og herliggørelse af troende gør det svært at fastholde denne tolkning, uden at underminere løfterne, som Gud har givet (7:25; Joh.5:24; 6:37; 10:28; Rom 8:29-39; Ef 1:3-4). En sådan tolkning kan også forårsage at nogle troende vil leve i neurotisk usikkerhed om deres frelse.
2. Den anden tolkning går ud fra at forfatteren fremsætter en hypotetisk situation (6:9; 10:39), for at formane umodne kristne til ikke at svigte, og for at motivere dem til fortsat efterfølgelse (5:11-14; 10:23-25; 12:3-4). Problemet med denne tolkning er, at brevet advarsler om frafald og dom er alt for alvorlige til, at de kan forklares som hypotetiske (10:26-31). Faren ved denne tolkning er, at det kan friste mennesker til ikke for alvor at overveje, om de virkelig har en ægte frelsende tro på Jesus.
3. Den tredje tolkning forudsætter at brevet henvender sig til bekendende kristne, hvoraf nogle er genfødte og andre kun åndeligt vakte.

De genfødte er som Peter, der under pres fornægtede sin frelser og evangeliet, men som senere omvendte sig og blev genopbygget i troen (Joh 13:38; 18:17-27; 21:15-19; Gal 2:11-16).

De vakes tilstand kan derimod beskrives som Judas, der på lige fod med de andre apostle smagte Helligåndens liv, men aldrig overgav sin hjerte og vilje til Jesus. Derved blev han offer for Satans angreb (6:4-5; Joh 13:27).

Selvom han fortrød sine onde handlinger, betød det ikke, at han var parat til at underlægge sig Jesu herredømme (Matt 27: 3-10; Joh 6: 67-71).

Denne sidste tolkning underminerer hverken Guds evige løfter, eller alvoren i brevet advarsler. Den producerer seriøse men ikke neurotiske kristne og udfordrer enhver der fristes til sløvsind og svigt, til at prøve sig selv, for at se om de helt har overgivet sig til Jesus.

Oplevelsen af frelsesvished finder ikke sit grundlag i disciplens gerninger og oplevelser, men udelukkende i det varige forhold til Jesus Kristus (Matt 7:20-23; 2 Pet 1:10-11).

Dette forhold betyder, at man ikke kan leve i et bevidst uopgjort oprør mod Gud og samtidig have sikkerheden for at man er frelst, måske er man, men man har ikke forudsætning for at vide det, fordi man ikke lader Jesus herske i ens liv (1 Kor 3:12-15).

Til gengæld forkynder evangeliet, at hvis man af hjertet omvender sig og på ny overgiver sig til at leve med Jesus, kan man finde tilgivelse (11:31; 1 Joh 1:9-10).

Esaus omvendelse førte ikke til nåde, fordi den kun var et udtryk for beklagelse over tab og ikke en ydmyg anger over synd (12:16-17; 1 Mos 25:29-34 med 27:34-41, 2 Kor 7: 10).

Frafaldet som brevet beskriver, er en bevidst fornægtelse af Jesu offer og en vedvarende forhærdelse og vantro (2:1-4; 3:12-13; 6:4-8; 10:26; 12:15).

Bibelsk tro er en levende tillid til Gud, funderet på hans trofaste ord. Det er hverken ønsketænkning eller kun intellektuel anerkendelse af et sæt religiøse læresætninger (11:1-2,6).

Denne tillid fører til lydighed imod Guds vilje og vedholdende troskab, også under modstand og prøvelser. Bibelsk tro kommer som en gave fra Gud, når han åbenbarer sig selv og vækker tilliden hos den troende (Ef 2:8).

Gud tvinger ikke den troende, han må af egen fri vilje give sig hen til Ham (11:8).

GT troshelte beviste denne form for tro ud fra de løfter Gud havde givet dem. I tro kunne de se det usynlige mål, som de hengav sig til at følge, trods store omkostninger. De var overbeviste om, at Gud aldrig ville svigte dem, men lønne dem ved sin store kærlighed (11:26-27,40).

Jesus er det ypperste eksempel på troens liv. Hans vedholdende troskab overfor Gud og mennesker forbliver de troendes inspiration

Baggrundsinformation:

De var messianske jøder, der bekendte Jesus som Messias. De levede i en tid, præget af en opblomstring i jødisk selvbevidsthed, der tog radikalt afstand fra enhver kristen bekendelse og synagogerne forlangte at tilbederne forbandede Jesus, før de kunne optages som medlemmer.

Samtidig var myndighederne blevet bekendt med, at kristendommen ikke var en del af jødedommen, og derfor tilhørte kristne ikke længere en anerkendt religion. Kristendommens udbredelse blandt hedninger, dens afvisning af afguder og eksklusive anerkendelse af Jesus som Gudskongen, samt dens moralske holdninger, der modsatte sig hedenske normer, betød at kristne var foragtede og lette ofre for forfølgelse. Alt dette fristede jødekristne til at søge tilbage til deres ståsted i jødedommen.

Hele Bibelen er Guds autoritative ord og hører sammen som én stor åbenbaring, men det forudsætter at GT tolkes igennem NT (1:1-4).

Hebræerbrevets forfatter kendte den GT tekst og viste hvordan GT budskab blev opfyldt igennem Jesu person og virke. Igennem sin historiske, grammatiske og typologiske tolkning (7:1-28; 13:10-16), anviser han hvordan GTs tekst kunne tilegnes i kristen lære og livsførelse.

Han havde en dyb tillid til Ordets sandhed og til Guds fortsatte virke igennem det (3:7-11; 9:8; 10:15) og var overbevist om Ordets nødvendighed for åndelig vækst (2:4; 4:2; 5:11-6:3).

Bogens sammenhæng med resten af Bibelen:

Brevet supplerer NT åbenbaring ved at være en meget grundig udlægning af, hvordan alle dele af GTs åbenbaring får sin opfyldelse i Jesu frelsesgerning. Jesu person og værk belyses ud fra Mosebøgerne, Israels frelseshistorie, Salmerne og de Profetiske skrifter.

GT præster måtte forrette deres gudstjeneste stående, som et tegn på, at deres offergerning ikke var fuldendt, Jesus derimod satte sig på Guds trone, og det stadfæstede at hans offer var fuldendt og fuldkomment for Gud (1:3; 4:14; 7:17-25; 9:11-14; 10:12).

Konsekvenserne af Jesu Kristi frelsesværk var, at Satan og døden blev besejret (2:14). Synd var tilgivet og skyld var renset (8:10-12; 10:11-14), evigt liv var formidlet og alle troende havde direkte adgang til Gud (10:19-23; 12:22-24).

Loven kunne hverken frelse eller give mennesker kraft til at gøre det gode, den kunne kun fremhæve Guds idealer og fordømme deres svigt (7:18). GTs præsteskab kunne ikke, som Jesus, forlige syndere endegyldigt med Gud (7:23-28; 10:1-4,10-14).

Israels tempel og ritualer var kun svage skygge billeder af den virkelige himmelske helligdom hvor Jesus nu tjener som ypperstepræst (8:5; 9:23-24; 10:19-21).

Derfor var det helt nødvendigt at udskifte den gamle pagt (7:11-12; 8:7-13).

Jesus opfyldte alt hvad GT åbenbaring pegede frem imod, både mht. ord, profeti og typologi (GT personer, begivenheder og institutioner er symboler på Jesus). Brevet fokuserer specielt på GT præstegering, offer-tjeneste og indførelsen af den nye pagt (3 Mos 16; Sl.110; Jer 31:31-34).

Jesus er mere end et menneske:

Jesus er af natur og væsen guddommelig (1:3) og samtidig fuldstændig menneskelig, dog uden synd (2:14-17; 4:15).

Helligånden er mere end en kraft: Ånden kan åbenbare og kan hånes (3:7; 10:29). Fader, Søn og Helligånd: Alle personer i treenigheden taler igennem Guds Ord (8:7; 10:5,15). Jesu offergering sker ved Ånden (9:14).

Bogens mest kendte afsnit:

1:1-2:18	Jesus, helt Gud og helt menneske
6:4-8; 10:26-30	Seriøse advarsler om frafald fra Jesus
11:1-40	Retningsgivende eksempler på bibelsk tro
12:1-13	Fokus på Jesus for at klare prøvelser